

4

HOOFDSTUK

Vreemd vermogen

Opgave 4.1

(voorziening voor dubieuze debiteuren, statische methode)

1.

a.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Te betalen omzetbelasting	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren
Omzet	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt toe	Crediteren

Journalpost

	130	Debiteuren	371.000	
Aan	185	Te betalen omzetbelasting		21.000
Aan	850	Omzet		350.000

b.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren
Dubieuze debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	110	Bank	296.800	
Aan	130	Debiteuren		265.000
Aan	131	Dubieuze debiteuren		31.800

c.
Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Dubieuze debiteuren	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	131	Dubieuze debiteuren	42.400	
Aan	130	Debiteuren		42.400

d.
Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Correctie dubieuze debiteuren	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Te vorderen omzetbelasting	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Dubieuze debiteuren	Rekening van bezit	Neemt toe	Crediteren

Toelichting: De grootboekrekening 'Correctie dubieuze debiteuren' geeft aan welk deel van de totale vordering vermoedelijk niet zal worden ontvangen. Samen met de grootboekrekeningen 'Debiteuren' en 'Dubieuze debiteuren' geeft deze rekening de waarde van de vorderingen weer. De waarde van de vorderingen komt als bezit op de balans. Als de correctie op debiteuren toeneemt, neemt de totale waarde van de vorderingen af.

Journalpost

	110	Bank	21.200	
	135	Correctie dubieuze debiteuren	5.000	
	180	Te vorderen omzetbelasting	300	
Aan	131	Dubieuze debiteuren		26.500

e.
Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Afschrijvingskosten dubieuze debiteuren	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Correctie dubieuze debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	450	Afschrijvingskosten dubieuze debiteuren	15.000	
Aan	135	Correctie dubieuze debiteuren		15.000

2.

Grootboek Weekend bv januari 2017

Rekeningnummer	Naam	Debet	Credit	Saldo	Debet/credit	Soort
135	Correctie dubieuze debiteuren	€ 5.000 (31/1)	€ 25.000 (1/1) € 15.000 (31/1)	€ 35.000 (31/1)	Credit	Balans

Toelichting: De afschrijvingskosten of het verlies op dubieuze debiteuren wordt als volgt berekend:

Vermoedelijk verlies op 1 januari	€ 25.000
Gerealiseerd verlies in januari	€ 5.000 -/-
	€ 20.000
Vermoedelijk verlies op 31 januari	€ 35.000 -/-
Verlies januari	€ 15.000

Opgave 4.2

(voorziening voor dubieuze debiteuren, dynamische methode)

1.

a.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Te betalen omzetbelasting	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren
Omzet	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt toe	Crediteren

Journalpost

	130	Debiteuren	121.000	
Aan	185	Te betalen omzetbelasting		21.000
Aan	850	Omzet		100.000

b.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Afschrijvingskosten dubieuze debiteuren	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Voorziening dubieuze debiteuren	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	450	Afschrijvingskosten dubieuze debiteuren	3.000*	
Aan	135	Voorziening dubieuze debiteuren		3.000

* 3% van € 100.000 = € 3.000

c.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren
Dubieuze debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	110	Bank	85.305	
Aan	130	Debiteuren		78.650
Aan	131	Dubieuze debiteuren		6.655

d.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Dubieuze debiteuren	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	131	Dubieuze debiteuren	4.840	
Aan	130	Debiteuren		4.840

e.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Voorziening dubieuze debiteuren	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Te vorderen omzetbelasting	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Dubieuze debiteuren	Rekening van bezit	Neemt toe	Crediteren

Toelichting: Voorzieningen worden opgenomen onder het vreemd vermogen. Een voorziening is daarom een rekening van schuld.

Journalpost

	110	Bank		1.210	
	135	Voorziening dubieuze debiteuren		2.000	
	180	Te vorderen omzetbelasting		420	
Aan	131	Dubieuze debiteuren			3.630

2.

Grootboek Holiday bv januari 2017

Rekeningnummer	Naam	Debet	Credit	Saldo	Debet/credit	Soort
135	Correctie dubieuze debiteuren	€ 2.000 (31/1)	€ 15.000 (1/1) € 3.000 (31/1)	€ 16.000 (31/1)	Credit	Balans

3. De voorziening bedraagt € 16.000. De voorziening moet zijn: 3% van (€ 169.400 -/- € 29.400) = € 4.200. De voorziening is dus toereikend.

Opmerking: Eigenlijk is er te veel gedoteerd aan de voorziening dubieuze debiteuren. Het te veel gedoteerde bedrag van € 11.800 zou moeten vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Opgave 4.3

(voorziening voor incurante voorraden)

1.

a.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Voorraad tafels Milano	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Inkopen	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	703	Vorraad tafels Milano	9.000	
Aan	720	Inkopen		9.000

b.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Inkopen	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Te verrekenen omzetbelasting	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Crediteuren	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	720	Inkopen	9.000	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	1.890	
Aan	130	Crediteuren		10.890

c.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Verlies incurante voorraden	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Voorziening incurante voorraden	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	460	Verlies incurante voorraden	180*	
Aan	780	Voorziening incurante voorraden		180

* 2% van € 9.000 = € 180

d.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Kas	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Omzet	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt toe	Crediteren
Te betalen omzetbelasting	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Inkoopwaarde omzet	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Verlies incurante voorraden	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt toe	Crediteren
Voorziening incurante voorraden	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Voorraad tafels Milano	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	100	Kas	1.089	
Aan	830	Omzet		900
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		189

	800	Inkoopwaarde omzet	900	
	480	Verlies incurante voorraden	190*	
	780	Voorziening incurante voorraden	710	
Aan	703	Voorraad tafels Milano		1.800

* De voorziening heeft na de dotatie in april een creditsaldo van € 530 + € 180 = € 710. Omdat het verlies op de tafel € 900 is, moet het deel van het verlies waarvoor de voorziening niet toereikend is, direct ten laste van het resultaat worden gebracht.

2. Laerhoven bv past de dynamische methode toe, omdat er steeds een percentage van de inkoop aan de voorziening wordt toegevoegd.

Opgave 4.4 (voorziening voor garantieverplichtingen)

a.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Garantievoorziening	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Voorraad onderdelen	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren
Loonkosten	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt toe	Crediteren

Journalpost

	095	Garantievoorziening	72	
Aan	300	Voorraad onderdelen		60
Aan	400	Loonkosten		12*

* $0,3 \times \text{€ } 40 = \text{€ } 12$

b.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Kosten garantie	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Garantievoorziening	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	423	Kosten garantie	486	
Aan	180	Garantievoorziening		486

Opgave 4.5

(langlopende leningen; onderhandse lening)

1.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
5,4% Onderhandse lening o/g	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	110	Bank	250.000	
Aan	073	5,4% Onderhandse lening o/g		250.000

2.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Interestkosten	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	960	Interestkosten	4.500*	
Aan	110	Bank		4.500

* 5,4% van (€ 250.000/4) (juli tot en met september) + 5,4% van (€ 250.000/12) (juni) =
€ 4.500

3.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
5,4% Onderhandse lening o/g	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	073	5,4% Onderhandse lening o/g	25.000	
Aan	110	Bank		25.000

4.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Interestkosten	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	960	Interestkosten	3.262,50*	
Aan	110	Bank		3.262,50

* 5,4% van (€ 250.000/6) = € 2.250
 5,4% van (€ 225.000/12) = € 1.012,50 +
 Totaal € 3.262,50

5.

De interestkosten over juni zijn: 5,4% van (€ 250.000/12) = € 1.125
 De interestkosten over de periode juli t/m december zijn:
 € 3.375 + € 3.262,50 = € 6.637,50 +
 Totaal € 7.762,50

Opgave 4.6

(obligatielening; kortlopende schulden; nog te betalen bedragen)

$$\begin{aligned}
 1. \quad & 6\% \text{ van } \text{€ } 600.000 \times 8/12 = \text{€ } 24.000 \\
 & 6\% \text{ van } \text{€ } 500.000 \times 4/12 = \text{€ } 10.000 + \\
 & \text{€ } 34.000
 \end{aligned}$$

2. € 10.000 Credit

Opgave 4.7

(obligatielening)

1.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Ongeplaatste 4,8% obligatielening o/g	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
4,8% Obligatielening o/g	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	061	Ongeplaatste 4,8% obligatielening o/g	2.000.000*	
Aan	060	4,8% Obligatielening o/g		2.000.000

* $2.000 \times \text{€ } 1.000 = \text{€ } 2.000.000$

2.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Ongeplaatste 4,8% obligatielening o/g	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	110	Bank	1.500.000*	
Aan	061	Ongeplaatste 4,8% obligatielening o/g		1.500.000

* $1.500 \times \text{€ } 1.000 = \text{€ } 1.500.000$

3.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Interestkosten	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Te betalen interest	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	960	Interestkosten	42.000*	
Aan	170	Te betalen interest		42.000

* $4,8\% \times \text{€ } 1.500.000 \times 7/12 = \text{€ } 42.000$

4.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
4,8% Obligatielening o/g	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
4,8% Uitgelote obligaties	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren
Ongeplaatste 4,8% obligatielening o/g	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	060	4,8% Obligatielening o/g	200.000*	
Aan	062	4,8% Uitgelote obligaties		155.000**
Aan	061	Ongeplaatste 4,8% obligatielening o/g		45.000***

* $200 \times \text{€ } 1.000 = \text{€ } 200.000$ ** $(200 - 45) \times \text{€ } 1.000 = \text{€ } 155.000$ *** $45 \times \text{€ } 1.000 = \text{€ } 45.000$

5.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
4,8% Uitgelote obligaties	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	062	4,8% Uitgelote obligaties	147.000*	
Aan	110	Bank		147.000

* $147 \times \text{€ } 1.000 = \text{€ } 147.000$

6.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Te betalen interest	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Interestkosten	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	170	Te betalen interest	42.000	
	960	Interestkosten	30.000*	
Aan	110	Bank		72.000**

* $4,8\% \times \text{€ } 1.500.000 \times 5/12 = \text{€ } 30.000$ (lopend jaar)

** $4,8\% \times \text{€ } 1.500.000 = \text{€ } 72.000$

Opgave 4.8
(converteerbare obligatielening)

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
2,7% Converteerbare obligatielening o/g	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Ongeplaatst aandelenkapitaal	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren
Agioreserve	Rekening van eigen vermogen	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	110	Bank	500.000*	
	084	2,7% Converteerbare obligatielening o/g	2.000.000**	
Aan	051	Ongeplaatst aandelenkapitaal		1.000.000***
Aan	055	Agioreserve		1.500.000****

* $10.000 \times \text{€ } 50 = \text{€ } 500.000$

** $10.000 \times \text{€ } 200 = \text{€ } 2.000.000$

*** $10.000 \times 50 \times \text{€ } 2 = \text{€ } 1.000.000$

**** $\text{€ } 500.000 + \text{€ } 2.000.000 - \text{€ } 1000.000 = \text{€ } 1.500.000$

Opgave 4.9 (hypothecaire lening; rekening-courant)

1.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Te betalen interest	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
RC NSN Bank	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journaalpost

	161	Te betalen interest	1.869	
Aan	125	RC NSN Bank		1.869

2.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
4,5% Hypothecaire lening o/g	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
RC NSN Bank	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journaalpost

	065	4,5% Hypothecaire lening	16.000	
Aan	125	RC NSN Bank		16.000

3.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Interestkosten	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
RC NSN Bank	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journaalpost

	960	Interestkosten	2.700*	
Aan	125	RC NSN Bank		2.700

* $(4,5\% \text{ van } \text{€} 240.000) / 4 = \text{€} 2.700$

4.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Interestkosten	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Te betalen interest	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost hypotheek

	960	Interestkosten	900*	
Aan	161	Te betalen interest		900

* $(4,5\% \text{ van } \text{€ } 240.000)/12 = \text{€ } 900$

Journalpost rekening-courantkrediet

	960	Interestkosten	2.067	
Aan	161	Te betalen interest		2.067

Opgave 4.10

(kortlopende schulden; crediteuren)

1.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Kosten bedrijfswagen	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Te betalen bedragen	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Kosten bedrijfspand	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Te betalen bedragen	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalposten

	456	Kosten bedrijfswagen	500	
Aan	161	Te betalen bedragen		500

	460	Kosten bedrijfspand	1.100	
Aan	161	Te betalen bedragen		1.100

2.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Te betalen bedragen	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Te verrekenen omzetbelasting	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Crediteuren	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalposten

	161	Te betalen bedragen	500	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	105*	
Aan	130	Crediteuren		605

* 21% van € 500 = € 105

	161	Te betalen bedragen	1.100	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	231*	
Aan	130	Crediteuren		1.331

* 21% van € 1.100 = € 231

Opgave 4.11 (loonkosten; loonbetalingen)

1.

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Brutolonen	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Sociale lasten werkgever	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Te betalen pensioenpremie	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren
Te betalen loonheffing	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren
Te betalen werkgeversbijdrage werknemersverzekeringen	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren
Te betalen premie Zorgverzekeringswet	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren
Te betalen nettolonen	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

2.

	Brutolonen	210.000	
	Sociale lasten werkgever	46.123,50	
Aan	Te betalen pensioenpremie		22.000
Aan	Te betalen loonheffing		66.410
Aan	Te betalen werkgeversbijdrage werknemersverzekeringen		21.293
Aan	Te betalen premie Zorgverzekeringswet		13.830,50
Aan	Te betalen nettolonen		132.590

3.

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Te betalen nettolonen	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

4.

	Te betalen nettolonen	132.590	
Aan	Bank		132.590

5.

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Te betalen pensioenpremie	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Te betalen loonheffing	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

6.

	Te betalen pensioenpremie	11.000	
	Te betalen loonheffing	66.410	
Aan	Bank		77.410

7.

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Te betalen pensioenpremie	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Te betalen premie Zorgverzekeringswet	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Te betalen werkgeversbijdrage werknemersverzekeringen	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

8.

	Te betalen pensioenpremie	11.000	
	Te betalen premie Zorgverzekeringswet	13.830,50	
	Te betalen werkgeversbijdrage werknemersverzekeringen	21.293	
Aan	Bank		46.123,50

9.

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/ crediteren
Vakantietoeslag	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Sociale lasten werkgever	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Te betalen vakantietoeslag	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

10.

	Vakantietoeslag	16.800	
	Sociale lasten werkgever	2.965,20*	
Aan	Te betalen vakantietoeslag		19.765,20

* € 1.797,60 + € 1.167,60 = € 2.965,20

Opgave 4.12

(kortlopende schulden; vooruitontvangen bedragen)

1.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/ crediteren
Bank	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Vooruitontvangen bedragen	Rekening van schuld	Neemt toe	Debiteren
Crediteuren	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalposten

	100	Bank	968	
Aan	152	Vooruitontvangen bedragen		968

2.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/ crediteren
Vooruitontvangen bedragen	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Te betalen omzetbelasting	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren
Huuropbrengsten	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt toe	Crediteren

Journalpost

	152	Vooruitontvangen bedragen	968	
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		168
Aan	840	Huuropbrengsten		800

Opgave 4.13

(kortlopende schulden; vooruitontvangen bedragen)

1.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/ crediteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Vooruitontvangen abonnementsgeld	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	130	Debiteuren	72.075*	
Aan	170	Vooruitontvangen abonnementsgeld		72.075

* $€ 15 \times 4.805 = € 72.075$

2.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/ crediteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	110	Bank	71.205*	
Aan	130	Debiteuren		71.205

* $(€ 15 \times 4.726) + € 315 = € 71.205$

3.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Verlies door wanbetaling	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	800	Verlies door wanbetaling	135	
Aan	130	Debiteuren		135

4.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Vooruitontvangen abonnementsgeld	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Opbrengst abonnementen	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt toe	Crediteren

Journalpost

	170	Vooruitontvangen abonnementsgeld	72.075	
Aan	810	Opbrengst abonnementen		72.075

Opgave 4.14

(kortlopende schulden; vooruitontvangen bedragen; voorziening voor dubieuze debiteuren, statische methode)

1.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Vooruitontvangen huur	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Huuropbrengst	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt toe	Crediteren

Journalpost

	150	Vooruitontvangen huur	24.000*	
Aan	850	Huuropbrengst		24.000

* $30 \times (\text{€ } 2.400/3) = \text{€ } 24.000$

Opmerking: Op 1 december is ook geboekt:

	130	Debiteuren	72.000*	
Aan	150	Vooruitontvangen huur		72.000

* $30 \times \text{€ } 2.400 = \text{€ } 72.000$

2.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	110	Bank	67.200*	
Aan	130	Debiteuren		67.200

* $28 \times \text{€ } 2.400 = \text{€ } 67.200$

3.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Verlies door leegstand	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	810	Verlies door leegstand	800*	
Aan	130	Debiteuren		800

* $1 \times (\text{€ } 2.400/3) = \text{€ } 800$

4.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Verlies door wanbetaling	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Correctie debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	800	Verlies door wanbetaling	2.400*	
Aan	131	Correctie debiteuren		2.400

* $2 \times (\text{€ } 2.400/2) = \text{€ } 2.400$

Opgave 4.15 (kortlopende schulden; aflossing op langlopende leningen)

1.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
4,5% Hypothecaire lening	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
5% Onderhandse lening	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Aflossing langlopende leningen	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	060	4,5% Hypothecaire lening	5.000	
	061	5% Onderhandse lening	15.000	
Aan	160	Aflossing langlopende leningen		20.000

2.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Aflossing langlopende leningen	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	160	Aflossing langlopende leningen	20.000	
Aan	110	Bank		20.000

Opgave 4.16

(handelsonderneming; voorziening voor dubieuze debiteuren, dynamische methode)

1.

a.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Kas	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Te betalen omzetbelasting	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren
Omzet	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt toe	Crediteren

Journalpost

	130	Debiteuren	10.890*	
	100	Kas	2.420**	
Aan	185	Te betalen omzetbelasting		2.310***
Aan	850	Omzet		11.000

* € 9.000 × 121% = € 10.890

** € 2.000 × 121% = € 2.420

*** € 11.000 × 21% = € 2.310

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Verlies dubieuze debiteuren	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Voorziening dubieuze debiteuren	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	450	Verlies dubieuze debiteuren	360*	
Aan	132	Voorziening dubieuze debiteuren		360

* € 9.000 × 4% = € 360

b.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Dubieuze debiteuren	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	131	Dubieuze debiteuren	605	
Aan	130	Debiteuren		605

c.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Voorziening dubieuze debiteuren	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Te vorderen omzetbelasting	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Dubieuze debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	132	Voorziening dubieuze debiteuren	300*	
	180	Te vorderen omzetbelasting	63**	
Aan	131	Dubieuze debiteuren		363

* € 363 × (100/121) = € 300

** € 363 × (21/121) = € 63

d.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Overige kosten	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Te vorderen omzetbelasting	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Crediteuren	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	400	Overige kosten	3.400	
	180	Te vorderen omzetbelasting	714*	
Aan	140	Crediteuren		4.114

* € 3.400 × 21% = € 714

e.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Interestkosten	Hulprekening van het eigen vermogen	Eigen vermogen neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journaalpost

	900	Interestkosten	75	
Aan	100	Bank		75

f.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Crediteuren	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journaalpost

	140	Crediteuren	3.750	
Aan	110	Bank		3.750

g.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt toe	Debiteren
Debiteuren	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journaalpost

	110	Bank	7.865	
Aan	130	Debiteuren		7.865

h.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Af te dragen omzetbelasting	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Bank	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren

Journalpost

	182	Af te dragen omzetbelasting	750	
Aan	110	Bank		750

i.

Boekingsregels

Grootboekrekening	Soort rekening	Mutatie	Debiteren/crediteren
Te betalen omzetbelasting	Rekening van schuld	Neemt af	Debiteren
Te vorderen omzetbelasting	Rekening van bezit	Neemt af	Crediteren
Af te dragen omzetbelasting	Rekening van schuld	Neemt toe	Crediteren

Journalpost

	181	Te betalen omzetbelasting	2.310	
Aan	180	Te vorderen omzetbelasting		777*
Aan	182	Af te dragen omzetbelasting		1.533**

* € 714 + € 63 = € 777

** € 2.310 -/- € 777 = € 1.533

2.

Grootboek Borculo bv juni

Rekening-nummer	Naam	Debet	Credit	Saldo	Debet/ credit	Soort
040	Maatschappelijk kapitaal		€ 10.000 (1/6)	€ 10.000 (30/6)	Credit	Balans
041	Aandelen in portefeuille	€ 6.000 (1/6)		€ 6.000 (30/6)	Debet	Balans
042	Algemene reserve		€ 6.000 (1/6)	€ 6.000 (30/6)	Credit	Balans
060	Resultaat boekjaar		€ 3.000 (1/6)			
080	Lening Pieters		€ 15.000 (1/6)	€ 15.000 (30/6)	Credit	Balans
100	Kas	€ 500 (1/6) € 2.420 (30/6)		€ 2.920 (30/6)	Debet	Balans

Rekening- nummer	Naam	Debet	Credit	Saldo	Debet/ credit	Soort
110	Bank	€ 6.030 (1/6) € 7.865 (30/6)	€ 75 (30/6) € 3.750 (30/6) € 750 (30/6)	€ 9.320 (30/6)	Balans	Balans
130	Debiteuren	€ 7.986 (1/6) € 10.890 (30/6)	€ 605 (30/6) € 7.865 (30/6)	€ 10.406 (30/6)	Debet	Balans
131	Dubieuze debi- teuren	€ 484 (1/6) € 605 (30/6)	€ 363 (30/6)	€ 726 (30/6)	Debet	Balans
132	Voorziening dubieuze debi- teuren	€ 300 (30/6)	€ 850 (1/6) € 360 (30/6)	€ 910 (30/6)	Credit	Balans
140	Crediteuren	€ 3.750 (30/6)	€ 5.400 (1/6) € 4.114 (30/6)	€ 5.764 (30/6)	Credit	Balans
180	Te vorderen omzetbelasting	€ 714 (30/6) € 63 (30/6)	€ 777 (30/6)			
181	Te betalen omzetbelasting	€ 2.310 (30/6)	€ 2.310 (30/6)			
182	Af te dragen omzetbelasting	€ 750 (30/6)	€ 750 (1/6) € 1.533 (30/6)	€ 1.533 (30/6)	Credit	Balans
400	Overige kosten	€ 15.600 (1/6) € 3.400 (30/6)		€ 19.000 (30/6)	Debet	W&V
450	Verlies dubieuze debiteuren	€ 1.000 (1/6) € 360 (30/6)		€ 1.360 (30/6)	Debet	W&V

Rekening-nummer	Naam	Debet	Credit	Saldo	Debet/ credit	Soort
700	Voorraad	€ 20.000 (1/6)	€ 6.000 (30/6)	€ 14.000 (30/6)	Debet	W&V
800	Inkoopwaarde omzet	€ 30.000 (1/6) € 6.000 (30/6)		€ 36.000 (30/6)	Debet	W&V
850	Omzet		€ 50.000 (1/6) € 11.000 (30/6)	€ 61.000 (30/6)	Credit	W&V
900	Interestkosten	€ 400 (1/6) € 75 (30/6)		€ 475 (30/6)	Debet	W&V
999	Saldo winst	€ 3.000 (1/6) € 1.165 (30/6)		€ 4.165 (30/6)	Debet	W&V
	Totaal	€ 131.667	€ 131.667			

3.

Balans Borculo bv per 30 juni

Debet/activa		Credit/passiva	
Voorraad	€ 14.000	Geplaatst aandelenkapitaal	€ 4.000
Debiteuren	€ 11.132	Algemene reserve	€ 6.000
Bank	€ 9.320	Resultaat boekjaar	€ 4.165
Kas	€ 2.920	Voorziening debiteuren	€ 910
		Lening Pieters	€ 15.000
		Crediteuren	€ 5.764
		Af te dragen omzetbelasting	€ 1.533
Totaal	€ 37.372	Totaal	€ 37.372

4.

Winst-en-verliesrekening Borculo bv over juni

Debet/kosten		Credit/opbrengsten	
Inkoopwaarde omzet	€ 6.000	Opbrengsten	€ 11.000
Verlies dubieuze debiteuren	€ 360		
Overige kosten	€ 3.400		
Interestkosten	€ 75		
Saldo winst	€ 1.165		
Totaal	€ 11.000	Totaal	€ 11.000

5.

Winst-en-verliesrekening Borculo bv 1 januari t/m 30 juni

Debet/kosten		Credit/opbrengsten	
Inkoopwaarde omzet	€ 36.000	Opbrengsten	€ 61.000
Verlies dubieuze debiteuren	€ 1.360		
Overige kosten	€ 19.000		
Interestkosten	€ 475		
Saldo winst	€ 4.165		
Totaal	€ 61.000	Totaal	€ 61.000

Opgave 4.17

(omzetting van een eenmanszaak in een bv; dividend; afstemming)

Opmerking: In deze opgave worden de boekingsregels niet meer vermeld. Wij adviseren echter om de boekingsregels wel te blijven gebruiken. In het opgavenboek vindt u invulformulieren voor de boekingsregels.

1.

	041	Ongeplaatste aandelen	1.200.000	
Aan	040	Aandelenkapitaal		1.200.000

2. Rekening-courant Flap de Kroode: waarde van de eenmanszaak + goodwill:

€ 300.000 -/- € 20.000 -/- € 13.000 + € 42.000 =	€ 309.000
Nominale waarde verstrekte aandelen: $1.750 \times € 200 =$	€ 350.000 -/-
De bv heeft nog een vordering op Flap de Kroode van:	€ 41.000 (debet)

Rekening-courant Bob van Boven: waarde eenmanszaak + goodwill:

€ 520.000 + € 60.000 -/- € 20.000 + € 60.000 =	€ 620.000
Nominale waarde verstrekte aandelen: $3.000 \times € 200 =$	€ 600.000 -/-
De bv is nog verschuldigd aan Bob van Boven:	€ 20.000 (credit)

3.

	005	Goodwill	42.000	
	010	Onroerend goed	300.000	
	015	Vervoermiddelen	100.000	
	140	Rekening-courant Flap de Kroode	41.000	
	700	Voorraad producten	115.000	
	115	ING Bank	12.000	
	120	Debiteuren	38.000	
	100	Kas	7.500	
Aan	041	Ongeplaatste aandelen		350.000
Aan	085	5,5% Hypothecaire lening		140.000
Aan	110	Fortis Bank		85.500
Aan	130	Crediteuren		80.000

4.

	118	Rabobank	125.000*	
Aan	041	Ongeplaatste aandelen		100.000
Aan	048	Agioreserve		25.000

* $500 \times \text{€} 250 = \text{€} 125.000$

5.

Openingsbalans Krobo bv per 1 juni

Debet/activa		Credit/passiva	
Goodwill	€ 102.000	Aandelenkapitaal	€ 1.200.000
Onroerend goed	€ 760.000	Ongeplaatste aandelen	€ 150.000 -/-
Inventaris	€ 120.000	Geplaatst	
Vervoermiddelen	€ 100.000	aandelenkapitaal	€ 1.050.000
Voorraad producten	€ 239.000	Agioreserve	€ 25.000
Debiteuren	€ 38.000	5,5% Hypothecaire lening	€ 140.000
Rekening-courant Flap		6% Onderhandse lening	€ 110.000
de Kroode	€ 41.000	Fortis Bank	€ 85.500
ING Bank	€ 12.000	Crediteuren	€ 176.500
Rabobank	€ 180.000	Rekening-courant Bob	
Kas	€ 15.000	van Boven	€ 20.000
Totaal	€ 1.607.000	Totaal	€ 1.607.000

6.

	166	Interim-dividend	63.000*	
Aan	160	Te betalen dividend		53.550
Aan	162	Te betalen dividendbelasting		9.450

* $5.250 \times \text{€} 12 = \text{€} 63.000$

7.

	162	Te betalen dividend	53.040*	
Aan	110	Fortis Bank		53.040

* $5.200 \times 85\%$ van € 12 = € 53.040

8.

	162	Te betalen dividendbelasting	9.450	
Aan	110	Fortis Bank		9.450

9. Het saldo op de grootboekrekening 'Interim-dividend' moet op de balans per 31 december aan de debetzijde worden opgenomen, want hiertegenover staat een even groot bedrag aan te betalen dividend. Het bedrag op de rekening 'Interim-dividend' zal verdwijnen na de boeking van de definitieve winstverdeling in het volgende boekjaar.

10.

	710	Nog te ontvangen producten	310.000	
	154	Te vorderen omzetbelasting	58.900	
Aan	130	Crediteuren		368.900

11.

	700	Voorraad producten	324.000	
Aan	135	Nog te ontvangen facturen		324.000

12.

	135	Nog te ontvangen facturen	320.000	
Aan	710	Nog te ontvangen producten		320.000

13. Saldo per 31 december is: € 8.000 + € 324.000 -/- € 320.000 = € 12.000 Credit

14. Het saldo betekent dat er voor € 12.000 aan producten is ontvangen waarvoor de rekening nog niet is ontvangen.